

نام درس : ادبیات فارسی

پایه ی : دهم

رشته ی : علوم انسانی

گروه : الف

* به نام خدا *
دبیرستان دولتی پسرانه فردوسی

منطقه ۹ تهران

آزمون غیرحضوری نوبت اول (دی ماه-۹۹)

نام دبیر : استاد احمدوند

زمان : ۴۵ دقیقه

تاریخ آزمون : ۱۳۹۹/ ۱۰/۲۷

کلاس : (۱۰۳)

سؤالاها

ردیف

در همه ابیات آرایه تلمیح به کار رفته است به غیر از بیت گزینه ی
۱) به نام کردگار هفت افلاک
۲) زهی گویا ز تو کام و زبانم
۳) تویی رزاق هر پیدا و پنهان
۴) گل از شوق تو خندان در بهار است

۱

۲- در کدام گزینه هر دو آرایه ی (تلمیح و تشبیه) به کار رفته است ؟
۱) سیلاب ظلم او در و دیوار می گند
۲) به جانت ای بت شیرین دهن که همچون شمع
۳) گرش ببینی و دست از ترنج بشناسی
۴) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل

۲

معنای چند واژه ، در مقابل آن ، نادرست نوشته شده است ؟
(خلاق : آفریدگار) (فضل : احسان) (خوف : وحشت) (حزم : دوراندیشی) (نظر : نگرستن و توجه)
(غبطه : عصبانیت) (شرف : آبرو) (شفق : صبح زود) (نمط : روش ، ترتیب) (مدهوش : تحیر)
۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۳

کدام گزینه با بیت « زهی گویا ز تو کام و زبانم » تناسب معنایی دارد ؟
۱) پر سخن دارم دلی ، لیکن چه سود
۲) گر زبانم گنگ شد در وصف تو
۳) تو گویا کن به فضل خود زبانم
۴) ای سخنت مهر زبان های ما

۴

برای واژه « راست » در بیت « راست به مانند یکی زلزله داده تنش بر تن ساحل یله » در همه ابیات به استثنای بیت می توان معادل معنایی یافت
۱) راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک
۲) یاد باد آن که به اصلاح شما می شد راست
۳) گاه کوشش راست گفتی ساخته از سنگ روست
۴) ساعتی که از درم آن سرو روان باز آمد

۵

یکی از آرایه های مقابل کدام گزینه نادرست است ؟
۱) برگ تر خشک می شود به زمان
۲) روی از جمال دوست به صحرا مکن که روی
۳) سوز دل یعقوب ستمدیده زمن پرس
۴) به سخن راست نیاید که چه شیرین سخنی

۶

در همه گزینه ها به جز گزینه ی اجزای جملات مرتب هستند
۱) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت
۲) رشته را رستم ولی از هم گسیخت
۳) من به هر جمعیتی نالان شدم
۴) ما تو را بی توشه نفرستاده ایم

۷

ردیف	صفحه ی (۲)
۸	مفهوم کلی کدام دو بیت یکسان است؟ الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند ب) نعره برآورده فلک کرده کر ج) چون بگشایم زسر مو شکن د) در برمن ، ره چو به پایان برد (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ج (۴) د - ب کز همه شیرین سخنی گوش ماند دیده سپه کرده شده زهره در ماه ببیند رخ خود را به من از خجلی سر به گریبان برد
۹	کدام گزینه به ترتیب زمان فعل های « اندیشیده باشم - می بینی - بشنوند - آمده است » را نشان می دهد؟ (۱) ماضی مستمر - ماضی استمراری - ماضی ساده - ماضی نقلی (۲) ماضی التزامی - ماضی استمراری - ماضی ساده - ماضی نقلی (۳) ماضی التزامی - مضارع اخباری - مضارع التزامی - ماضی نقلی (۴) ماضی مستمر - مضارع اخباری - مضارع التزامی - ماضی ساده
۱۰	در بیت « درآ ای شاخ گل خندان و مجلس را گلستان کن آریه ها تماماً دیده می شود؟ (۱) تشبیه - تشخیص - جناس (۲) تضاد - کنایه - مراعات نظیر (۳) تضاد - حس آمیزی - کنایه (۴) تناسب - تشبیه - حس آمیزی به گفت تلخ چون می عاشقان را مست و غلطان کن « کدام گروه از
۱۱	در همه ابیات به جز بیت ادات تشبیه دیده می شود (۱) روز در کسب هنر کوش که می خوردن روز (۲) زتاب آتش سودای عشقش (۳) سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد (۴) شعر م به یمن مدح تو صد ملک دل گشاد دل چون آینه در زنگ ظلام اندازد به سان دیگ دایم می زخم جوش به دست مرحمت یارم در امیدواران زد گویی که تیغ توست زبان سخنور م
۱۲	زمان دقیق همه فعل های کدام گزینه در عبارت زیر دیده می شود؟ « و اگر از بیگانه نالایمن شوی زود به مقدار نا ایمنی خویش را از وی ایمن گردان و از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رسته شوی» (۱) مگر در ریاضی که کمیتش لنگ بود و همین باعث شد که نتواند تصدیق نامه ی دوره ابتدایی را بگیرد (۲) بسازم کلبه عشقی میان باغ فردها / و حافظ وار / بر بام فلک طرحی دگر از عشق اندازم / و نقش دیگری ریزم (۳) امشب صدای تیشه از بیستون نیامد (۴) شاد و بی غم بزی که شادی و غم زود آیند و زود می گذرند گویا به خواب شیرین فرهاد رفته باشد
۱۳	کدام گزینه با عبارت « به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی » تناسب معنایی دارد؟ (۱) از مکافات عمل غافل مشو (۲) آن راه دوزخ است که ابلیس می رود (۳) گر قدر خود بدانی ، قدرت فزون شود (۴) ای مرغ پای بسته به دام هوای نفس گندم از گندم بروید جو ز جو بیدار باش تا پی او راه نسپری نیکو نهاد باش چو پاکیزه پیکری کی بر هوای عالم روحانیان پری؟
۱۴	در کدام گزینه « مجاز » به کار رفته است؟ (۱) در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم (۲) شمشیری که بر گلوی تو آمد / هر چیز و همه چیز را در کاینات / به دو پاره کرد (۳) عزمت ، ضامن دوام جهان شد / که جهان با دروغ می پاشد / و خون تو ، امضای راستی است (۴) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشای / کلاه از سر کودک عقل می افتد
۱۵	ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه های « کنایه - تضاد - جناس - حسن تعلیل » کدام گزینه است؟ الف) سخن یار اغیار (بیگانگان) ببااید پوشید ب) گر دماغ (مغز سر) باغ نیز از بوی او آشفته نیست ج) چهره ی زرد من و روی خود از طرح بپوش د) تا به خون جگر جام بیالایندش (۱) ج - الف - ب - د (۲) ج - الف - د - ب (۳) د - ج - ب - الف (۴) د - ب - الف - ج قصه ی مست ز هوشیار ببااید پوشید پس چرا هر دم ز جای خود جهد باد صبا؟ که زر و سیم زطرار (دزد) ببااید پوشید جامه ی کعبه زخمآر (شراب فروش) ببااید پوشید
۱۶	در کدام گزینه « گروه اسمی » با الگوی « اسم + صفت + مضاف الیه » وجود دارد؟ (۱) صوفیان یک انشعاب مذهبی در اسلام تلقی نمی شوند (۲) عرفان یک دستگاه فرهنگی است که دارای دو بخش است (۳) اگر همت انسان کامل بدرقه راه نباشد خطر گمراهی در پیش است (۴) عارف خواسته ملتسمانه خود را نزد پروردگار می جوید

ردیف	صفحه ی (۳)
۱۷	کدام گزینه با « مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / و آن را بی قدر کرد / که مردنی چنان / غبطه بزرگ زندگانی شد » تناسب مفهومی دارد؟ (۱) یکی است چشم فرو بستن و گشادن من (۲) زندگی بر من شد از تیغ شهادت ناگوار (۳) کفن لباس ملامت شود شهیدی را (۴) ای کاش صرف مشق جنون می شدی تمام به مرگ ، زندگیم چون شرار نزدیک است می شود باطل تیمم ، آب پیدا کرده را که زیر خاک به امید خون بها هفته است از زندگانی آن چه به کسب هنر گذشت
۱۸	بن مضارع مصدرهای « پالودن - رُفتن - بودن - آسودن - بوییدن » به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۱) پالای - رُفت - بود - آسای - بوی (۲) پالای - برف - بود - بیا سود - بویید (۳) پالای - روب - باش - آسای - بوی (۴) پالای - روب - باش - بیا سود - بویید
۱۹	در بیت زیر کدام آرایه های ادبی دیده می شود؟ « بر تیر جورتنان ز تحمل سپر کنیم (۱) حس آمیزی - جناس - تشخیص - کنایه (۲) تشبیه - تضاد - مراعات نظیر - کنایه (۳) تشخیص - تشبیه - مراعات نظیر - حسن تعلیل (۴) تشبیه - تضاد - مراعات نظیر - حس آمیزی تا سختی کمان شما نیز بگذرد
۲۰	شهریار کدام بیت حافظ را تضمین کرده است؟ (۱) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی (۲) چه زخم چونای هر دم زنوای شوق او دم (۳) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت (۴) زنوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب به پیام آشنایی بنوازد آشنا را که لسان غیب خوشتر بنوازد این نوا را متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا
۲۱	در کدام گزینه تعداد گروه های اسمی متفاوت با سایر گزینه ها است ؟ (۱) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد (۲) در مملکت چو غرش شیران گذشت و رفت (۳) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت (۴) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم رونق زمان شما نیز بگذرد این عو عو سگان شما نیز بگذرد ناچار، کاروان شما نیز بگذرد هم بر چراغدان شما نیز بگذرد
۲۲	کدام گزینه با آیه ی « کُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ » تناسب معنایی ندارد ؟ (۱) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد (۲) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام (۳) ای مفتخر به طالع مسعود خویشان (۴) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت هم رونق زمان شما نیز بگذرد بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد تأثیر اختران شما نیز بگذرد ناچار کاروان شما نیز بگذرد
۲۳	کدام گزینه با بیت « ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع (۱) نیاید به نزدیک دانا پسند (۲) این گرسنه گرگ بی ترحم (۳) نمی ترسی ای گرگ ناقص خرد (۴) باز در ایام او، طعمه ی گنجشک داد این گرگی شبان شما نیز بگذرد « تناسب معنایی بیشتری دارد ؟ شبان خفته و گرگ در گوسفند هم سیر نمیشود ز مردم که روزی پلنگیت بر هم دَرَد ؟ گرگ دوران او، سیرت چوپان گرفت
۲۴	نقش دستوری ضمیر (ت) در بیت زیر همانند نقش دستوری ضمیر مشخص شده در کدام گزینه است؟ « غبار رهگذارت کجاست تا حافظ (۱) گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد خدا ننگه دارد (۲) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا ننگه دارد (۳) روزگاریست که سودای تو در سر دارم مگرم سر برود تا برود سودایت (۴) یک دمی خوش چو گلستان کندم یک دمی همچو زمستان کند به یادگار نسیم صبا ننگه دارد
۲۵	در میان گروه کلمات زیر چند غلط املائی دیده می شود؟ «تفسیر و توضیح - قالب مثنوی - زید طوسی - سودایی و مجنون - گل و خوار - آهنگ و موسیقی - ادب غنایی - برخواسته از جا - نعره و بانگ - تقدیر آسمانی - یوسف صدیق - ریحان خوشبو» (۱) دو (۲) سه (۳) یک (۴) چهار
۲۶	در عبارت زیر کدام نقش حذف شده است؟ « برق خاموش شد و روی میز خطابه شمعی نهادند و او «آی آدم هایش» را خواند » (۱) نهاد (۲) فعل (۳) مسند (۴) مفعول

ردیف	صفحه ی (۴)
۲۷	در چند بیت از ابیات زیر، آرایه ی درج شده در برابر بیت نادرست است ؟ الف) به نام کردگار هفت افلاک ب) الهی فضل خود را یار ما کن ج) گل از شوق تو خندان در بهار است د) نمی دانم ، نمی دانم الهی (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار که پیدا کرد آدم از کفی خاک (واج آرایه) ز رحمت یک نظر در کار ما کن (اغراق) از آتش رنگ های بی شمار است (تشبیه) تو دانی و تو دانی آنچه خواهی (تکرار)
۲۸	مفهوم کلی کدام بیت نادرست است ؟ ۱) در بن این پرده نیلوفری ۲) خواست کزان ورطه قدم درکشد ۳) قطره ی باران که در افتد به خاک ۴) چون بگشایم زسر مو شکن کیست کند با چون منی همسری (ادعای بی همتایی) خویشتن از حادثه برتر کشد (عقب نشینی و فرار) زو بدمد بس گوهر تابناک (روییدن گیاهان) ماه ببیند رخ خود را به من (آراستن مو)
۲۹	کدام گزینه از آرایه ی « کنایه » بهره مند نیست؟ ۱) بخت بدبین که به سروقت من آن سرو روان ۲) ای داد! کس به داغ دل باغ، دل نداد ۳) مجوی شربت وصل از بتان که این مردم ۴) هان و هان این راز را با کس مگو آمد از لطف زمانی که زمین گیر شدم ای وای ! های های عزا در گلو شکست همیشه خون جگر داده اند مهمان را گرچه از تو شه کند بس جست و جو
۳۰	معنی درست واژه های « عمارت - نجابت - مهر - مکین » به ترتیب در کدام گزینه آمده است ؟ ۱) آبادانی - اصالت - کابین - جای گیر ۲) فرماندهی - پاکی - مهریه - صاحب مکان ۳) ساختمان بزرگ - پاک منشی - خورشید - ثروتمند ۴) بنا - بزرگواری - محبت - صاحب مکان
	پیروز و سربلند باشید گروه ادبیات دبیرستان فردوسی

